

LÄÄKÄRIN SOSIAALINEN VASTUU
PHYSICIANS FOR SOCIAL RESPONSIBILITY

TOIMINTASUUNNITELMA VUODELLE 2024

ESITYS SYYSKOKOUKSELLE 18. MARRASKUUTA 2023

Swadiksha opettelee viittomakieltä Nepalissa. Kuva: Hari Maharjan

SISÄLLYSLUETTELO

JOHDANTO	2
TOIMINTA 2023	2
Laadukkaiden terveyspalveluiden kehittäminen ja terveyserojen kaventaminen kestävästi ja pysyvästi.	2
Ihmisen ja ekosysteemien terveyttä edistävien ja turvallisten elinympäristöjen rakentaminen.	3
Kestävän ja hyvinvoivan tulevaisuuden vision ja toivon ylläpitäminen.	4
Lääkäreiden, hammas- ja eläinlääkäreiden sekä opiskelijoiden ensisijaiseksi vaikuttamisen ja vapaaehtoistyön kanavaksi kasvaminen.	5
ORGANISAATIO JA HALLINTO	5
Jäsenet ja sääntömääräiset yhdistyskokoukset	5
Hallitus ja työvaliokunta	5
Toimisto	6
Järjestöhallinnon tavoitteet 2024	6
Liitteet	7
Liite 1. Hankkeet	7
Kehitysyhteistyöhankkeet	7
Hygienia- ja laboratoriorakenteiden vahvistaminen äitien ja vastasyntyneiden terveyden parantamiseksi Beninissä	7
Nuorten seksuaalioikeuksien edistäminen Intiassa	7
Vammaisten tyttöjen ja naisten seksuaali- ja lisääntymisterveyden edistäminen Kenian terveydenhuollossa	8
Ihmisoikeusperustainen yhteisöllisen mielenterveyshoidon vahvistaminen Somalimaassa	8
Alueellisten mielenterveyspalveluiden mallin vahvistaminen ja laajentaminen Nepalissa	8
Kuulo- ja näkövammaisten lasten terveyden ja koulunkäynnin edistäminen Nepalissa	9
Terveyspoliittiset hankkeet	9
Paperittomien terveys (PapeTe) -hanke	9

JOHDANTO

Lääkäriin sosiaalinen vastuu ry:n (LSV) toiminta vuonna 2024 jatkuu kohti yhteisiä strategisia tavoitteita. Eri temaattisten alueiden välistä yhteistyötä pyritään lisäämään muun muassa järjestämällä yhteisiä työpajoja, julkaisemalla yhteisiä artikkeleita ja koordinoimalla vaikuttamistyötä entistäkin tehokkaammin.

Vuoden aikana järjestö kehittää edelleen toimintaansa, jatkaa hyvien hallintotapojen ja kapasiteetin vahvistamista. Viime vuosien toiminnan kasvu ja monipuolistuminen ovat kasvattaneet varainhankinnan ja viestinnän kehittämisen tarvetta.

Vuosien 2021-2025 strategiassa on nostettu esiin nimenomaan vapaaehtoisten roolia, ja panostus järjestön tunnettavuuden lisäämiseen lääkäreiden vapaaehtoistyön ja vaikuttamisen kanavana jatkuu.

TOIMINTA 2023

Lääkäriin sosiaalinen vastuu jatkaa toimintaansa oikeudenmukaisemman maailman puolesta lääkärin keinoin. Vapaaehtoistyömme organisointi jatkuu temaattisin työalueittain: rauha, kehitysyhteistyö, terveyspolitiikka ja ympäristö. Kaikki toimintamme pohjautuu arvoillemme *vastuullisuus, yhdenvertaisuus, kestävyys, avoimuus ja rohkeus*. Toimintaamme toteutetaan yhdistyksen strategian mukaisesti.

Laadukkaiden terveyspalveluiden kehittäminen ja terveyserojen kaventaminen kestävästi ja pysyvästi.

Nostamme esille keskeisiä puutteita terveyspalvelujen saatavuudessa, tarkoituksenmukaisuudessa ja kestävyudessa sekä kehitämme näiden ratkaisemiseksi malleja, jotka ovat pysyvästi integroitavissa yhteiskunnan järjestelmiin kotimaassa ja ohjelmamaissamme.

Vuonna 2024 LSV:n kehitysyhteistyö jatkuu hankemuotoisena. Kehitysyhteistyöhankkeina jatkuvat kuulo- ja näkövammaisten lasten terveyden ja koulunkäynnin edistämisen hanke Nepalissa, vammaisten naisten ja tyttöjen seksuaalioikeuksien edistämisen hanke Keniassa, nuorten seksuaalioikeuksien edistämisen hanke Intiassa, sekä hygieniataitojen ja laboratoriorakenteiden vahvistaminen äitien ja vastasyntyneiden terveyden parantamiseksi Beninissä. Vuosi 2024 on edellä mainittujen hankkeiden viimeinen vuosi. Vuonna 2024 jatkuvat myös Somalian ja Nepalin mielenterveyshankkeet, joille on ulkoministeriön myöntämä rahoitus vuoden 2026 loppuun asti. Vuoden 2024 ensimmäisen neljänneksen aikana suljetaan LSV:n pitkäaikainen toimisto Hargeisassa LSV:n tuberkuloosityön lopuessa Somaliassa vuonna 2023. Käynnissä olevan hanketyön ohella valmistaudumme uusien hankkeiden ja jatkohankkeiden hakemiseen UM:n hanketukihaussa alkuvuodesta 2024. LSV:n kehitysyhteistyön ohjelmallisemman lähestymistavan kehittäminen jatkuu. (Tarkemmat vuoden 2024 hankekuvaukset liitteessä 1).

Lääkäriin sosiaalisen vastuun kehitysyhteistyöllä on kaksi strategista tavoitetta, jotka edistävät haavoittuvassa asemassa olevien oikeuksia terveyteen: 1) laadukkaiden terveyspalveluiden saatavuuden parantaminen ja 2) kapasiteetin kasvattaminen terveyden edistämiseksi. LSV:n kehitysyhteistyön tavoitteet ovat linjassa maailman terveysjärjestön muotoileman Universal Health Coverage -kehikon kanssa ja edistävät terveysoikeuksien toteutumista Beninissä, Intiassa, Keniassa, Nepalissa ja Somaliassa erityisesti haavoittuvassa asemassa olevassa väestössä. Yhdessä kumppanien kanssa LSV tekee vaikuttamistyötä paikallisissa yhteisöissä ja sidosryhmien parissa lisätäkseen monipuolisesti tietoa seksuaalioikeuksista ja parantaakseen oikeanlaisen tuen saatavuutta esimerkiksi seksuaalista väkivaltaa kohdanneille. Parannamme mielenterveyspalvelujen saatavuutta yhdessä yhteisöjen, paikallisten toimijoiden ja viranomaisten kanssa. Lisäämme tietoisuutta vammaisuudesta yhteisöjen, opettajien ja vanhempien keskuudessa ja siten myös

tuemme vammaisten yhdenvertaisia osallistumismahdollisuuksia yhteiskunnassa. Terveyspalveluita kehitämme aina ohjelmamaiden kansallisten tavoitteiden mukaisesti.

LSV:n kehitysyhteistyössä käytetään näyttöön perustuvia toimintatapoja. Tavoitteenamme on parantaa terveydenhuollon palveluiden laatua tukemalla paikallisen osaamisen kehittämistä kehittyvissä maissa. Vuonna 2024 teemme työtä kahdeksan (8) paikallisen kumppanin kanssa. Tarjoamme koulutusta, rakennamme yhteyksiä terveydenhuollon eri toimijoiden välille ja kehitämme tutkimustyötä. Tutkimuksen perusteella kehitämme uusia kattavampia terveyspalveluiden malleja toimintamaihimme. Kehitysyhteistyötä rahoittaa Suomen ulkoministeriö sekä pienemmät säätiöt. Vuonna 2024 LSV edelleen kehittää toiminta- että lähestymistapojaan kehitysyhteistyössä sekä panostaa viestintään kehitysyhteistyöhankkeistaan.

LSV edistää paperittomien terveyttä kohtaamalla paperittomia, kouluttamalla sosiaali- ja terveydenhuollon opiskelijoita ja ammattilaisia, kansallisen ja kansainvälisen verkostotyön sekä vaikuttamis- ja tiedotustyön kautta. PapeTe-hankkeessa seurataan tiiviisti mahdollisia uusia linjauksia paperittomien oikeudesta terveydenhuollon palveluihin ja tuodaan päättäjille tietoa paperittomuudesta ja paperittomien oikeuksista. Vaikuttamistyötä tekevät niin hankkeen työntekijät kuin vapaaehtoiset. (Tarkempi hankekuvaus liitteessä 1)

Rasismien vastainen työ terveydenhuollossa on PapeTe-hankkeessa uusi teema vuonna 2024. Ulkomaalaistaustaiset potilaat kohtaavat rasismia terveydenhuollossa, tällä voi olla vaikutusta myös siihen, minkälaista hoitoa potilas saa. Jotta rasismiin voidaan puuttua, PapeTe-hanke haluaa tuoda sitä teemana näkyvämmiin esille. Tämä mahdollistaa laajempaan epähuomioon puuttumiseen.

Pohjoismaiset paperittomien klinikat tapaavat vuosittain etätapaamisten lisäksi yhdessä Pohjoismaassa. Vuonna 2024 lähitapaamisen järjestämisvastuu on Suomella. LSV on hakenut STEA-rahoitusta tapaamisen järjestämistä varten. Tapaaminen järjestetään 24.-26. toukokuuta. Tapahtuman teemaksi on alustavasti suunniteltu rasismia terveydenhuollossa.

Lääkärin sosiaalinen vastuu suunnittelee antirasismi -teemalla keskustelutilaisuutta pidettäväksi vuoden suurimmassa lääkärin koulutustilaisuudessa tammikuussa 2024 järjestettävillä Lääkäripäivillä. LSV:llä on Lääkäripäivillä myös oma osasto.

Hallinnollinen yhteistyö Global Clinicin kanssa päättyy vuoden 2023 lopussa. LSV jatkaa neuvonta- ja ohjaustyön tukemista Global Clinicillä aiemmin kerätyillä varoilla, jotka on kirjattu yhdistyksen taseeseen.

Kestävään lääkepolitiikkaan panostetaan aikaisempaan tapaan osallistumalla kansainvälisen Health Action International (HAI) -verkoston toimintaan. Lisäksi yhteistyö jatkuu Platform for International Cooperation on Undocumented Migrants, PICUM, kanssa. Suomessa LSV osallistuu paperittomien terveyttä koskevaan työryhmätyöskentelyyn ja seksuaalioikeusverkoston toimintaan.

Ihmisen ja ekosysteemien terveyttä edistävien ja turvallisten elinympäristöjen rakentaminen.

Edistämme demokratiaa, maailmanrauhaa, yhteiskuntarauhaa, syrjimättömyyttä, väkivallan ja konfliktien ehkäisyä, ydinaseettomuutta ja etsimme ratkaisuja ympäristökriisiin. Osallistumme yhteiskunnan ekologiseen jälleenrakennukseen eli siirtymään kohti kokonaisvaltaisesti kestävää, luonnon monimuotoisuutta ylläpitävää ja kiertotalouteen perustuvaa elämäntapaa.

Lääkärin sosiaalisen vastuun vaikuttamistyön kärkenä rauhantyössä on lääketieteellisen asiantuntemuksen korostaminen sodan ja rauhan kysymyksissä ja ydinaseiden vastaisessa työssä. LSV:n tavoite on, että sekä terveydenhuollon työntekijät että päättäjät ovat paremmin selvillä ydinaseiden humanitaarisista vaikutuksista. Poliitiikan tasolla tavoitteena on, että Suomi allekirjoittaa ydinasekieltosopimuksen ja toimii ydinaseriisuntaa ja kansainvälistä sopimusjärjestelmää tukevasti eri foorumeilla (mm. YK ja Nato).

Ydinaseiden vastaista toimintaa Suomessa tehdään yhteistyössä Suomen ICAN-verkoston ja muiden rauhantoimijoiden kanssa. Ydinasetietouden levittämiseksi käydään vuoropuhelua Ulkoministeriön asevalvontayksikön, eduskuntaryhmien ja yksittäisten poliitikkojen kanssa. Sodan ja rauhan kysymyksistä kirjoitetaan valtamediaan sekä erilaisiin yhteiskunnallisiin ja lääketieteellisiin tiedotusvälineisiin ja pidetään asiaa esillä sosiaalisessa mediassa.

LSV jatkaa International Physicians for the Prevention of Nuclear War (IPPNW) jäsenenä ja Kati Juva jatkaa järjestön johdossa. Kansainvälisesti toimitaan IPPNW:n kautta vaikuttamalla mm. Maailman Lääkäriliitossa ja WHO:ssa sekä Nobelin rauhanpalkittujen tilaisuuksissa. Kansainvälisellä tasolla pyritään saamaan WHO päivittämään 1980-luvulla tekemänsä kattava selvitys ydinaseiden humanitaarisista vaikutuksista. LSV tukee rauhantyyntöä vapaaehtoisten matkoja kansainvälisiin kokouksiin tapauskohtaisesti erillisillä hakemuksilla.

LSV jatkaa vaikuttamistyötä ekososiaalisen kestävyden ja ilmastonmuutoksen ja luontokadon torjunnan puolesta. Vaikutamme poliitikkoihin ja kansalaisiin, yleiseen keskusteluun, asenteisiin ja arjen valintoihin 1.5 asteen elämäntavan mukaisesti. LSV:n vapaaehtoiset kirjoittavat aihepiiristä kannanottoja ja mielipidekirjoituksia, järjestävät tapaamisia päättäjien kanssa, osallistuvat mielenosoituksiin ja järjestävät omia mielenilmauksia. Lisäksi vapaaehtoiset suunnittelevat aihepiiristä koulutuksia.

Vuonna 2024 kehitetään vapaaehtoisten kiinnostusten perusteella LSV:n ihmisoikeustyön ja yhdenvertaisuuden edistämisen vapaaehtoisuuskokouksia teemasta järjestettävän työpajan perusteella.

Kestävän ja hyvinvoivan tulevaisuuden vision ja toivon ylläpitäminen.

Vahvistamme yhteistyökumppaneidemme ja vapaaehtoistemme osaamista ja vaikuttamiskapasiteettia, toimimme osallistavin keinoin ja jaamme näyttöön perustuvaa tietoa toimenpiteiden vaikuttavuudesta.

Kehitysyhteistyöhankkeiden vapaaehtoiset työskentelevät yhdessä ohjelmamaiden paikallisten yhteistyökumppaneiden kanssa vastavuoroisesti oppien ja kehittämällä uusia tapoja edistää laadukkaita terveysohjelmia. Kumppaneilla ja sidosryhmillä on lisääntynyt kyky suunnitella ja toteuttaa korkealaatuisia ihmisoikeusperustaisia ohjelmia. Kehitysyhteistyön hankevapaaehtoisille tarjotaan mahdollisuutta osallistua Fingon ja muiden relevanttien toimijoiden kehitysyhteistyötä koskeviin koulutuksiin. Vapaaehtoisille myös järjestetään koulutuksia ja infotilaisuuksia kehy-teemoista ja toimintatavoista.

Vuonna 2024 LSV tekee yhteistyötä mielenterveysjärjestöjen Ympäristö ja tulevaisuus mielessä -hankkeen kanssa sekä muiden kestävä elämää edistävien hankkeiden, mm. Jalotus-kollektiivin kanssa. Levitämme kollektiivin ja hankkeen viestiä lääkäreille. Yhteistyö Ilmastolääkäreiden kanssa jatkuu.

LSV on Fingon jäsen ja yhteistyö Fingon ja muiden suomalaisten kehitysyhteistyötoimijoiden kanssa jatkuu. Fingo on noin 270 suomalaisen kehitysyhteistyön, kestävä kehityksen ja globaalien kansalaisyhteisöjen parissa toimivan kansalaisjärjestön kattojärjestö ja globaalien kehityksen asiantuntija. LSV:llä on edustus Lääkäriliiton Kansainvälisen terveyden neuvottelukunnassa (KATENE). Kansainvälisen terveyden neuvottelukunnan tehtävänä on edistää terveysalan kehitysyhteistyötä, alan koulutuksen järjestämistä lääkäreille ja lääkäreiden hakeutumista kansainvälisiin terveysalan tehtäviin. Se toimii myös liittojen asiantuntijaryhmänä kansainväliseen terveyteen ja terveydenhuollon kestävyteen liittyvissä kysymyksissä.

Lääkäreiden, hammas- ja eläinlääkäreiden sekä opiskelijoiden ensisijaiseksi vaikuttamisen ja vapaaehtoistyön kanavaksi kasvaminen.

Olemme tunnettu ja arvostettu asiantuntijoiden oma järjestö, jota on helppo lähestyä myös uusien toimintaideoiden kanssa.

LSV:n terveydenhuollon asiantuntemus perustuu vapaaehtoisten laaja-alaiseen osaamiseen lääketieteen ja terveydenhuollon aloilla. Tuemme vapaaehtoisia aktiivisina kansalaisyhteiskunnan toimijoina. Vuonna 2024 LSV:ssä toimii noin 100 aktiivista vapaaehtoista. Sähköpostilistat ovat ensisijaisia yhteydenpidon välineitä. Rekrytoimme aktiivisesti uusia vapaaehtoisia uusien illoissa sekä eri tapahtumissa ja tilaisuuksissa. LSV jatkaa läheistä yhteistyötä opiskelijajärjestöjen (FIMSIC) kanssa ja myöntää pieniä apurahoja pääsääntöisesti opiskelijoiden järjestämään koulutustoimintaan.

Kehitysyhteistyötoiminnan hankeryhmissä jatkaa reilut 50 aktiivista vapaaehtoista ja noin 130 sähköpostilistalla. Toimintaa kehitetään liittyen kehitysyhteistyön ohjelmallistamiseen, hankeryhmien roolitukseen ja varainhankintaan sekä sisäisen työskentelyn malleihin. Kehitysyhteistyötä tekevät hankeryhmät kokoontuvat säännöllisesti yhteen, arviolta noin 8 kertaa vuodessa.

Rauhantyössä jatkaa noin viisi aktiivisia vapaaehtoista, muutamia uusia toivotaan mukaan toimintaan vuonna 2024. Vapaaehtoiset tapaavat kolmesta neljään kertaa vuonna 2024.

LSV:n ilmasto- ja ympäristötoiminta on läheisesti linkittynyt Ilmastolääkäreiden toimintaan (FB ryhmässä yli 600 jäsentä). Vaapaaehtoiset tapaavat oma-aloitteisesti kiinnostuksen kohteiden mukaan.

Terveyspolitiikka on esillä LSV:n uusien illassa ja tarjoaa mahdollisuuksia osallistua PapeTe -hankkeen toimintaan tai muihin terveystalouden teemoihin. Teeman parissa toimii aktiivisesti 5-10 jäsentä. Aktiivisten vapaaehtoisten määrää on tarpeen nostaa vuoden 2024 aikana.

Tammikuussa 2024 Lääkäripäivillä LSV:n tavoitteena on tarjota tietoa järjestöstä ja lääkäreiden toimintamahdollisuuksista sen puitteissa.

ORGANISAATIO JA HALLINTO

Jäsenet ja sääntömääräiset yhdistyskokoukset

Yhdistyksen jäsenenä voi olla lääkärit, eläinlääkärit, hammaslääkärit ja näiden alojen opiskelijat. Marraskuussa 2023 **yhdistyksellä on 1055 jäsentä. Jäsenmäärää pyritään nostamaan vuoden 2024 aikana.** Yhdistys perii jäseniltään syyskokouksen määräämää jäsenmaksua.

LSV:llä on **kaksi sääntömääräistä kokousta**: syyskokous ja kevätkokous. Niistä tiedotetaan koko jäsenistölle sääntöjen määräämässä ajassa. Kokousten yhteydessä pyritään järjestämään ohjelmaa, ja/tai koulutuksia.

Hallitus ja työvaliokunta

LSV:n **hallituksessa** on sääntöjen mukaan puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja 6-10 varsinaista jäsentä sekä kaksi varajäsentä. Vähintään yhden varsinaisen jäsenen on oltava opiskelijajäsen. Lisäksi säännöt määräävät, että hallitukseen valittujen henkilöiden toimikausi on kaksi vuotta niin, että puolet hallituksesta vaihtuu vuosittain. Puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja vaihtuvat vuorovuosittain. Hallitus kokousta vähintään kahdeksan kertaa vuodessa.

Työvaliokuntaan kuuluu järjestön puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, toiminnanjohtaja sekä yksi muu hallituksen jäsen. Työvaliokunnan toimintaa ohjaa järjestön hallinto-ohjesääntö. Työvaliokunta työskentelee pääasiassa sähköisesti, valmistellen mm. järjestön rahoitusta sekä henkilöstöä koskevia asioita hallitukselle. Työvaliokunta kokoontuu käsittelyihin tarpeen mukaan.

Toimisto

LSV toimii Globaalikeskuksen tiloissa Siltasaarenkatu 4:ssä Helsingin Hakaniemessä, jossa yhdistyksellä on vuokralla kaksi työhuonetta, joissa on viisi työpistettä. Kokoustilat jaetaan muiden järjestöjen kanssa. Vuonna 2024 työskentelemme 5,9 henkilötyövuoden voimin: toiminnanjohtaja, talouspäällikkö, kaksi kehitysyhteistyön ohjelmapäällikköä, paperittomien terveyden asiantuntija ja hankekoordinaattori sekä järjestökoordinaattori. LSV:n työntekijöistä toiminnanjohtaja sekä toinen ohjelmapäälliköistä työskentelevät täysipäiväisesti, muut ovat osa-aikaisia. Vuonna 2024 LSV palkkaa osa-aikaisen viestinnän- ja/tai markkinoinnin koordinaattorin.

Järjestöhallinnon tavoitteet 2024

LSV pyrkii olemaan vastuullinen ja hyvän hallinnon periaatteita noudattava järjestö sekä mielekäs ja kilpailukykyinen työpaikka. Järjestöhallinnon tavoitteet vuodelle 2023:

- Organisaation eri toimijoiden roolien ja vastuiden kartoittaminen ja muutosten toimeenpanon aloittaminen. Vapaaehtoistoiminnan polkujen kuvaus.
- Avoimuusrekisteriin liittyminen ja LSV:n sisäisten toimintatapojen kehittäminen.
- Seksuaalisen hyväksikäytön, ahdistelun ja häirinnän ehkäisevä politiikan jalkauttaminen koko organisaatioon sekä suositusten toimeenpanon aloittaminen.
- Somalian toimiston sulkemiseen liittyvät tehtävät.

Liitteet

Liite 1. Hankkeet

Kehitysyhteistyöhankkeet

Hygieniataitojen ja laboratoriorakenteiden vahvistaminen äitien ja vastasyntyneiden terveyden parantamiseksi Beninissä

Vuosi 2024 on ulkoministeriön rahoittaman hankkeen toinen ja viimeinen vuosi.

Hankkeen ensimmäisessä vaiheessa 2021-2022 LSV tuki beniniläisiä kumppaneita sairaaloiden laboratoriohenkilökunnan kouluttamisessa antibioottiresistenssitutkimusten ja veriviljelyiden tekemiseen sekä laboratoriotulosten hyödyntämiseen. Hankkeen aikana sairaaloissa havaittiin puutteita hygieniakäytännöissä. Synnyttävät äidit ja vastasyntyneet ovat erityisen herkkiä moniresistenttien bakteerien aiheuttamille tulehduksille. Nämä niin sanotut hoitoon liittyvät infektiot ovat vaikeasti hoidettavissa antibiooteilla ja voivat levitä sairaalassa esim. synnytysosastoilla tartuttaen aiemmin terveitä äitejä ja heidän vauvojaan. Hankkeen toinen vaihe (2023-2024) keskittyy hygieniataitojen kouluttamiseen ja laboratoriorakenteiden vahvistamiseen äitien ja vastasyntyneiden terveyden parantamiseksi. Hankkeessa luodaan sairaaloiden kliinisten laboratorioden toteuttama seurantaohjelma hygieniatilanteen säännölliseksi seuraamiseksi. Paikallisten kliinisten laboratorioden tukemiseksi jatkamme sellaisen keskitetyn vertailulaboratorion kehittämistä, joka pystyy todentamaan paikallisten laboratorioden tulokset, auttamaan taudinaiheuttajien tunnistamisessa, infektioiden seurannassa ja raportoinnissa sekä osallistumaan kansainvälisiin seurantaohjelmiin. Äitiys- ja imeväiskuolleisuuden ja sairastuvuuden vähentäminen vaatii kuitenkin parannuksia myös yhteisötasolla. Hankkeessa suunnitellaan toimintapaketti syrjäisten, heikossa asemassa olevien yhteisöjen terveydenhuollon vapaaehtoisille. Yhteisötason toiminnan tavoitteena on lisätä tulevien äitien tietoisuutta hyvistä hygieniakäytännöistä liittyen mm. kotona synnyttämiseen, ruokahygieniaan, vauvanhoitoon ja ravitsemukseen. Hankkeen kumppaneina toimivat paikallinen kansalaisjärjestö CeRADIS (Center for Integrated Development and Solidarity) sekä Abomey-Calavin yliopisto ja erityisesti The Applied Microbiology and Pharmacology of Natural Substances Research Unit. Hankkeen asiantuntijoina toimii moniammatillinen vapaaehtoisten ryhmä, jossa on taustaltaan muun muassa lääkäreitä, mikrobiologeja sekä yhteiskuntatieteilijöitä.

Nuorten seksuaalioikeuksien edistäminen Intiassa

Vuosi 2024 on hankkeen viimeinen toimintavuosi, hankkeelle on myönnetty ulkoministeriön hankerahoitus vuosille 2021–2024. Nuorten vertaistoiminnassa tartutaan seksuaalisen väkivallan teemaan ja edistetään 15-24-vuotiaiden seksuaali- ja lisääntymisterveyttä ja -oikeuksia. Hanke toteutetaan Rajastanin ja Jaipurin osavaltioissa. Toiminnoista kootaan tietoa seksuaalisen väkivallan vastaisen työn kehittämiseksi julkisella sektorilla. Hankkeen keskeisiä aktiviteetteja ovat: 1) selvitys sukupuolittuneeseen syrjintään ja seksuaalisen väkivallan liittyvien sukupuolinnormien tunnistamiseksi. 2) Koulutusmoduulin ja -työkalujen kehittäminen. 3) Sidosryhmäanalyysin tekeminen. Analyysissa tunnistetaan toimijoita, jotka voivat edistää seksuaalisen väkivallan vastaista työtä yhteisötasolla. 4) Vertaisohjaajien ja muutoksen edistäjien tunnistaminen sidosryhmistä. 5) Nykyisen tukimekanismin ja turvallisten paikkojen vahvistaminen nuorten auttamiseksi kouluissa, terveydenhuollossa ja yhteisöissä. 6) Nykyisten toimijoiden mentorointi käyttäytymisen muutosta edistävien aktiviteettien järjestämiseksi. Hankkeen kumppanina toimii LSV:n pitkäaikainen kumppani MAMTA – Health Institute for Mother and Child. Vuonna 2024 hanke evaluoidaan. Hankkeen asiantuntijoina toimii moniammatillinen ryhmä, jossa on taustaltaan muun muassa sairaanhoitaja, hammaslääkäri ja yhteiskuntatieteilijöitä.

Vammaisten tyttöjen ja naisten seksuaali- ja lisääntymisterveyden edistäminen Kenian terveydenhuollossa

Hankkeella on ulkoministeriön rahoitus vuosille 2021–2024. Tavoitteena on edistää vammaisten tyttöjen ja naisten seksuaali- ja lisääntymisterveyttä ja -oikeuksien toteutumista Kenian terveydenhuollossa neljän piirikunnan alueella (Nairobi, Siaya, Homa Bay ja Baringo). Hankkeessa edistetään seksuaali- ja äitiysterveyttä, perhesuunnittelua ja sukupuolittuneen väkivallan ehkäisyä. Hankkeessa pyritään tavoittamaan erityisesti tyttöjä, naisia ja nuoria. Hankkeessa lisätään tietoisuutta vammaisten henkilöiden seksuaalioikeuksista vammaisten tyttöjen ja naisten parissa, yhteisöissä sekä yhteisöjohtajien ja terveydenhuollon työntekijöiden keskuudessa. Lisäksi hankkeessa vahvistetaan vammaisjärjestöjen ja muiden kansalaisjärjestötoimijoiden kapasiteettia edistää vammaisten henkilöiden seksuaalioikeuksia. Hankkeen keskeiset toiminnot ovat: 1) Tietoisuuden lisääminen vammaisten oikeuksista, 2) koulutusmateriaalien kehittäminen ja terveydenhuollon toimijoiden kouluttaminen, 3) terveystalvaiden ja mobiiliklinikoiden esteettömyyden parantaminen, 4) vammaisjärjestöjen ja muiden järjestöjen kouluttaminen ja tukeminen. Paikalliset kumppanit ovat WCC (Women Challenged to Challenge) ja ANDSEA-Kenya. WCC toteuttaa hanketta Nairobiissa, Siayassa ja Baringossa, ANDSEA toteuttaa hanketta Homa Bayssa. Lisäksi tehdään yhteistyötä paikallisten toimijoiden ja suomalaisten järjestöjen kanssa. Vuonna 2024 hankkeessa tehdään evaluaatio. Hankkeen asiantuntijoina toimii moniammatillinen hankeryhmä, jossa on taustaltaan muun muassa lääketieteen opiskelijoita, hammaslääkäri ja muita terveydenhuollon ammattilaisia.

Ihmisoikeusperustainen yhteisöllisen mielenterveyshoidon vahvistaminen Somalimaassa

Somalimaassa toimivalle mielenterveyshankkeelle myönnettiin jatkorahoitus vuosille 2023-2026. Hankkeen pääpaino on: 1) yhteisöperustaisissa mielenterveyspalveluissa, 2) tietoisuuden lisäämisessä ja stigman vähentämisessä, 3) paikallishallinnon kapasiteetin kasvattamisessa palveluiden suunnittelussa ja koordinoinnissa. Hankkeen keskiössä ovat ihmisoikeusperustaisuus sekä tyttöjen ja naisten oikeuksien edistäminen. LSV:n vapaaehtoiset jatkavat säännöllisiä etätapaamisia psykososiaaliseen keskukseseen palkatun lääkärin ja sosiaali- ja yhteistyöntekijöiden kanssa työn kehittämiseksi. Hankkeen paikallinen yhteistyökumppani on GAVO, jolla on yli 20 vuoden kokemus mielenterveydestä Somalimaassa. Hankkeen asiantuntijoina toimii moniammatillinen ryhmä, jossa on taustaltaan muun muassa psykiatreja, psykologi ja psykiatrisen sairaanhoidon opettaja ja sairaanhoitaja sekä lääkäri.

Alueellisten mielenterveyspalveluiden mallin vahvistaminen ja laajentaminen Nepalissa

Hankkeella on ulkoministeriön rahoitus vuosille 2023-2026. Hankkeessa vahvistetaan ja laajennetaan alueellisia ja yhteisöissä tapahtuvia mielenterveyspalvelumalleja. Hankkeen tavoitteena on, että Sindhulin ja Okhaldungan alueilla asuvalla väestöllä on keinoja edistää mielenterveyttä ja pääsy tehokkaaseen mielenterveysongelmien hoitoon heitä lähellä sijaitsevilla julkisissa terveydenhuoltopalveluissa. Hankkeen spesifejä tavoitteita ovat 1) väestön mielenterveystietoisuuden lisääminen ja mielenterveyskuntoutujiin kohdistuvan häpeäleiman vähentäminen, 2) mielenterveysongelmien tunnistamisen ja hoidon kehittäminen julkisessa terveydenhuollossa ja 3) mielenterveyskuntoutujien ja koko yhteisön osallistaminen toimimaan mielenterveyden edistämiseksi ja palvelujen saatavuuden parantamiseksi. Hankkeessa painotetaan perusterveydenhuollon yhteisötason palvelujen vahvistamista Maailman terveysjärjestö (WHO) Special Initiative for Mental Health ja Nepaliln uuden mielenterveysstrategian (2020) suositusten mukaisesti.

Hankkeen kumppani, Transcultural Psychosocial Organization Nepal (TPO Nepal), on yksi Nepaliln johtavista psykososiaalisista järjestöistä, joka perustettiin vuonna 2005. TPO:n tavoitteena on edistää konfliktien ja muiden haavoittuvien yhteisöjen lasten ja perheiden psykososiaalista hyvinvointia ja mielenterveyttä. Hankkeen asiantuntijoina toimii moniammatillinen vapaaehtoisen ryhmä, jossa on taustaltaan muun muassa terveydenhuollon ja yhteiskuntatieteiden ammattilaisia.

Kuulo- ja näkövammaisten lasten terveyden ja koulunkäynnin edistäminen Nepalissa

Hankkeella on ulkoministeriön rahoitus vuosille 2021–2024. Tavoitteena on lisätä tietoisuutta näön ja kuulon terveydestä sekä edesauttaa kuulo- ja näkövammaisten 3-14-vuotiaiden tyttöjen ja poikien mahdollisuuksia koulunkäyntiin Baran ja Parsan maakunnissa Etelä-Nepalissa. Hankkeessa koulutetaan vapaaehtoisia yhteisöyöntekijöitä tunnistamaan tyttöjä ja poikia, joilla on kuulon tai näön ongelmia. Seulonnoissa löydetty lapset lähetetään leireille, joissa heidät tutkitaan tarkemmin. Suurimmalla osalla identifioiduista tytöistä ja pojista arvioidaan olevan sellaisia kuulon tai näön ongelmia, jotka ovat hoidettavissa yksinkertaisella kliinisellä hoidolla. Osalla lapsista on kuitenkin vaikea kuulo- tai näkövamma, jonka vuoksi he tarvitsevat erillisen 4-6 kuukauden pituisen hoito- ja kuntoutusjakson kodin ulkopuolisen elämän ja koulunkäynnin mahdollistamiseksi. Leirien yhteydessä alueen asukkaille järjestetään tietoiskuja kuulon ja näön terveydestä ja vammaisten lasten oikeuksista. Lisäksi paikallisille vaikuttajille järjestetään tiedotustilaisuuksia vammaisten lasten oikeuksista ja tukitarpeista, jotta he voivat toimia yhteiskunnan aktiivisina jäseninä ja osallistua esimerkiksi koulunkäyntiin. Baraan perustetaan näön ja kuulon hoitokeskus sekä kuntoutuskeskus. Paikallisena yhteistyökumppanina toimii B. P. Eye Foundation-järjestö, jolla on vuosikymmenien kokemus aistivammaisten lasten kuntouttamisesta ja silmälääkäreiden ja optikoiden kouluttamisesta. Vammaisten oikeuksia, kuntoutusta ja inklusiivista koulutusta koskevan tietoisuuden lisäämiseksi paikallisina yhteistyökumppaneina toimivat paikallinen Kuurojen Liitto, IMPACT Nepal, Nepal Association for the Welfare of the Blind, Nepal Apanga Sewa sangh Bara ja Loo Niva. Hankkeen asiantuntijoina toimii moniammatillinen vapaaehtoisen ryhmä, jossa on taustaltaan muun muassa lääkäreitä, lääkäreitä, kättilö ja kansainvälisen kriisityön asiantuntija.

Terveyspoliittiset hankkeet

Paperittomien terveys (PapeTe) -hanke

LSV on hakenut STEA:lta jatkorahoitusta PapeTe-hankkeeseen Paperittomien henkilöiden terveyden ja hoitoon pääsyn edistämiseen. Hankkeen tavoitteet ovat:

- Paperittomilla on taito ylläpitää ja edistää omaa terveyttään
- Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisilla ja kolmannen sektorin toimijoilla on osaaminen paperittomien asiakkaiden kohtaamiseen ja taito tukea paperittomia terveyspalveluissa asioimisessa.
- Paperittomilla on oikeus välttämättömään julkiseen terveyspalveluun Suomessa
- Kansallisen verkostotyön kehittäminen, tiedonvaihto ja paperittomuusosaamisen lisääntyminen osallistumalla aktiivisesti verkostotyöhön
- Hankkeen tiedon lisääntyminen paperittomuus ilmiöstä kansainvälisellä tasolla osallistumalla paperittomien verkostotyöskentelyyn
- Mielekkään ja merkityksellisen vapaaehtoisuuden tarjoaminen etenkin terveydenhuollon ammattilaisille

LSV edistää paperittomien terveyttä kohtaamalla paperittomia, kouluttamalla sosiaali- ja terveydenhuollon opiskelijoita ja ammattilaisia, kansallisen ja kansainvälisen verkostotyön sekä vaikuttamis- ja tiedotustyön kautta. LSV jatkaa puhelin- ja sähköpostineuvontaa ammattilaisille sekä hyvinvointialueiden (HVA) kontaktointia ja tiedon lisäämistä paperittomuudesta, Vaikuttamistyön tapaamiset, kannanotot, dialogi ja tiedonvaihto mm. hyvistä käytännöistä ja ihmisoikeuksista päättäjiä, ministeriöiden ja hyvinvointialueiden kanssa jatkuu. Hankkeen vapaaehtoisrakente on muuttunut Global Clinic hallinnollisen yhteistyön loputtua vuoden 2023 lopussa, minkä vuoksi hanke rekrytoi LSV:n toimintaan mukaan uusia vapaaehtoisia ja perehdyttää heitä toimintaan. Vuonna 2024 pohjoismaisten klinikoiden lähitapaamisen järjestämisvastuu on Suomella. Tapaaminen järjestetään 24.-26. toukokuuta.

Hankkeen tärkeitä yhteistyökumppaneita ovat Helsingin Diakonissalaitos, Pakolaisneuvonta, Suomen Punaisen Ristin työ paperittomien tukemiseksi ja Suomen Lääkäriliitto. Hankkeen muita kumppaneita ovat verkostokumppanit. Yhteistyö jatkuu myös PICUM:n, ja Pohjoismaisten paperittomien klinikoiden kanssa.